

ЗМІСТ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ ЗА НОВИМ АНТИКОРУПЦІЙНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА ЗАСОБИ ЙОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ

БУГАЙЧУК Костянтин Леонідович

*кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач науково-дослідної лабораторії з
проблем протидії злочинності
Харківський національний
університет внутрішніх справ*

Закон України «Про запобігання корупції» встановив нові правила та стандарти діяльності осіб уповноважених на виконання функцій держави та місцевого самоврядування. Серед основних термінів, якими оперує нове антикорупційне законодавство є «конфлікт інтересів».

Згідно з положеннями нормативних актів розрізняють потенційний та реальний конфлікт інтересів.

Потенційний конфлікт інтересів – наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Реальний конфлікт інтересів – суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень [1].

Натомість у науковій літературі виділяють й уявний конфлікт інтересів. Він існує тоді, коли виникає думка про те, що приватні інтереси державної посадової особи, здатні неправомірним чином вплинути на виконання нею функціональних обов'язків, але в реальності цього не відбувається. При цьому регламентується і діяльність, що може викликати видимість конфлікту інтересів – навіть існування підозри, що у державного управлінця він є невіршеним, може спровокувати сумніви у його чесності й підірватиме довіру загалу до організації.

Слід відмітити, що наявність конфлікту інтересів не обов'язково призводить до фактів корупції, однак істотно підвищує ризик вчинення корупційних діянь та є по суті їх передумовою. Як слідує із законодавчих визначень у конфлікті інтересів є такі ознаки:

1) суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями;

2) наявність конфлікту інтересів може негативно вплинути на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Приватний інтерес особи уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування – це будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

Приватний інтерес особи може бути як майновим, так і немайновим. Під майновим інтересом слід розуміти інтерес щодо збереження або збільшення кількості грошей, обсягу, якості нерухомого та рухомого майна особи чи близьких їй осіб. Немайновий інтерес – це інтерес, спрямований на задоволення особистих фізичних (біологічних), духовних, моральних, культурних, соціальних чи інших нематеріальних потреб [3].

Особи уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування повинні повідомляти не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли вони дізналися чи повинні були дізнатися про наявність у них реального чи потенційного конфлікту інтересів безпосереднього керівника або Національне агентство з питань запобігання корупції.

Керівник протягом двох робочих днів після отримання повідомлення про наявність у підлеглої йому особи реального чи потенційного конфлікту інтересів приймає рішення щодо врегулювання конфлікту інтересів, про що повідомляє відповідну особу. Національне агентство у випадку одержання від такої особи

повідомлення про наявність у неї реального, потенційного конфлікту інтересів упродовж семи робочих днів роз'яснює такій особі порядок її дій щодо врегулювання конфлікту інтересів.

Законом України «Про запобігання корупції» встановлені наступні заходи щодо врегулювання конфлікту інтересів:

1) усунення особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті в умовах реального чи потенційного конфлікту інтересів;

2) застосування зовнішнього контролю за виконанням особою відповідного завдання, вчиненням нею певних дій чи прийняття рішень;

3) обмеження доступу особи до певної інформації;

4) перегляд обсягу службових повноважень особи;

5) переведення особи на іншу посаду;

6) звільнення особи [1].

Підкреслимо, що особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, у яких є наявний реальний чи потенційний конфлікт інтересів, можуть самостійно вжити заходів щодо його врегулювання шляхом позбавлення відповідного приватного інтересу з наданням підтверджуючих це документів безпосередньому керівнику або керівнику органу, до повноважень якого належить звільнення/ініціювання звільнення з посади.

Вони зобов'язані у своїй діяльності керуватися наступними правилами:

1) приймати рішення та вчиняти дії, керуючись в кожному конкретному випадку чинним законодавством, а також міркуваннями суспільних інтересів, ігноруючи міркування власної вигоди. Доброчесність процесу прийняття рішень, зокрема з точки зору застосування закону до кожного окремого випадку, не повинна залежати від релігійних, професійних, партійно-політичних, етнічних, родинних або особистих уподобань;

2) ігнорувати або обмежувати вплив приватних інтересів, які потенційно спроможні скомпрометувати офіційні рішення, прийняті за їх участю. Коли це неможливо, ці особи мають утримуватися від прийняття або виконання

офіційних рішень, які можуть бути скомпрометовані її інтересами як приватної особи;

3) уникати подібних дій в якості приватної особи, які можуть забезпечити одержання ними неправомірних переваг за рахунок «внутрішньої» інформації, одержаної в процесі виконання службових повноважень, в тих випадках, коли ця інформація не є доступною для широкого загалу; вони мають виконувати вимогу не використовувати свою посаду і державні ресурси для одержання особистої вигоди;

4) уникати одержання будь-яких благ або приймати їх в обмін на очікуваний вплив на виконання або невиконання офіційних повноважень;

5) забезпечувати послідовність і достатній ступінь відкритості процесу врегулювання конфліктів або управління вирішенням конфліктних ситуацій;

б) діяти таким чином, аби слугувати прикладом доброчесності для інших державних посадових осіб і громадськості. Демонструвати своє прагнення до дотримання ідеалів доброчесності і професіоналізму через застосування існуючої політики врегулювання конфлікту інтересів і діючих практичних підходів.

Список використаних джерел:

1. Про запобігання корупції [Електронний ресурс]: Закон України від 14.10.2014 р., № 1700-VII. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

2. Василевська Т. Е. Конфлікт інтересів на державній службі: етичні аспекти / Т. Е. Василевська // Науково-інформаційний вісник Академії національної безпеки. – 2014. – № 1. – С. 106-120. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nivanb_2014_1_9

3. Методичні рекомендації щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів осіб, уповноважених на виконання функцій держави [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://goo.gl/36wAwK>